

บทคัดย่อ

อาโวคาโดเป็นไม้ยืนต้นที่มีใบเขียวตลอดปี สามารถปลูกได้ในพื้นที่หลายระดับความสูง ตั้งแต่พื้นราบจนถึงพื้นที่สูงมากกว่า 1,000 เมตร และสามารถปลูกเพื่อเป็นป่าได้ดี จึงเป็นไม้ผลที่มูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพ โดยพันธุ์ที่ส่งเสริมเป็นหลัก คือ พันธุ์ Hass และ Buccaneer ซึ่งเป็นพันธุ์การค้าทั่วโลก สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพพื้นที่และภูมิอากาศบนพื้นที่สูงของไทย มีโรคและแมลงรบกวนน้อย และให้ผลผลิตดี ปัจจุบันสามารถปลูกอาโวคาโดพันธุ์ที่เป็นการค้าของโลกที่ตลาดต้องการได้ดี เช่น พันธุ์ Hass ในปีพ.ศ.2556 มีเกษตรกร 500 ราย พื้นที่ปลูก 1,105 ไร่ มีปริมาณผลผลิต 160.3 ตัน เป็นรายได้ 4.4 ล้านบาท แต่ปัจจุบันในงานส่งเสริมการปลูกอาโวคาโดของโครงการหลวงพบปัญหาเรื่องการผลิตต้นกล้าอาโวคาโดสำหรับงานส่งเสริม ทั้งในเรื่องปริมาณต้นกล้าที่ไม่เพียงพอและคุณภาพของต้นกล้าที่พบอัตราการตายหลังเปลี่ยนยอดพันธุ์และหลังการปลูกสูงถึงร้อยละ 30-40 การศึกษารุ่นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการผลิตต้นกล้าพันธุ์อาโวคาโดที่สามารถเพิ่มอัตราการรอดตายของต้นกล้า และเพื่อศึกษาการผลิตและการตลาดของอาโวคาโดภายในประเทศ

ผลการวิจัย (1) การคัดเลือกพันธุ์เพื่อใช้เป็นต้นต่ออาโวคาโด พบว่าเมล็ดอาโวคาโดพันธุ์ Booth 7 มีเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ด (95.59 เปอร์เซ็นต์) ความสูงต้น (21.14 เซนติเมตร) และเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นเมื่ออายุ 3 เดือน (6.45 มิลลิเมตร) มากที่สุด แต่มีคะแนนราก (2 คะแนน) และเปอร์เซ็นต์รอดหลังเปลี่ยนพันธุ์ 2 เดือน (62.50 เปอร์เซ็นต์) น้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ตามพันธุ์ Buccaneer และพันธุ์พื้นเมืองเชียงดาว ก็เป็นพันธุ์หนึ่งที่น่าสนใจที่ควรมีการศึกษาต่อไป (2) ศึกษาวัสดุเพาะเมล็ดและวัสดุเลี้ยงกล้าต้นอาโวคาโด การใช้ทรายเป็นวัสดุเพาะเมล็ดอาโวคาโดพันธุ์ Booth 7 ในตะกร้าพลาสติก มีเปอร์เซ็นต์การงอกมากที่สุด (64.45 เปอร์เซ็นต์) ซึ่งมากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ ที่มีเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดน้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ แต่น้อยกว่าการใช้วัสดุเลี้ยงกล้า ดิน: ขุยมะพร้าว: ขี้เถ้าแกลบ อัตรา 0.5:1:1 ในการเพาะเมล็ดและเลี้ยงกล้าต้นต่ออาโวคาโดซึ่งมีเปอร์เซ็นต์การงอก (78.33 เปอร์เซ็นต์) ความสูงของต้น (20.04 เซนติเมตร) เปอร์เซ็นต์การรอดตายหลังเปลี่ยนพันธุ์ (62.50 เปอร์เซ็นต์) คะแนนราก (3.8 คะแนน) มากที่สุด และมีน้ำหนักของวัสดุและต้นกล้ารวมน้อยที่สุด (1.71 กิโลกรัม) ซึ่งเหมาะสำหรับการขนย้ายกล้าไปพื้นที่อื่น นอกจากนี้ มีต้นทุนต่อต้นต่ำที่สุด (30.30 บาท) ซึ่งสามารถลดต้นทุนจากกรรมวิธีควบคุมได้ 24.62 เปอร์เซ็นต์ (3) ศึกษากระบวนการผลิตต้นกล้าพันธุ์ การใช้พาราฟิล์มใต้วินและพลาสติกใสร่วมกับพาราฟิล์มในการเปลี่ยนยอดพันธุ์อาโวคาโด มีเปอร์เซ็นต์การรอดหลังเปลี่ยนพันธุ์ ความสูงต้น และเส้นผ่าศูนย์กลางของต้นมากที่สุด

ผลการศึกษาและวิเคราะห์การตลาดของอาโวคาโดภายในประเทศ มูลนิธิโครงการหลวงมีศักยภาพในการแข่งขันสูง มีพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกอาโวคาโด เกษตรกรให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก และได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านการผลิตอาโวคาโดอยู่หลายประการ เช่น ต้นอาโวคาโดถูกเชื้อรา Phytophthora เข้าทำลาย ปัญหาเรื่องต้นกล้าอาโวคาโดทั้งในเรื่องปริมาณต้นกล้าที่ไม่เพียงพอและคุณภาพของต้นกล้าที่พบอัตราการตายหลังเปลี่ยนยอดพันธุ์และหลังการปลูกสูงทำให้การผลิตอาโวคาโดไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

ดังนั้น ควรมีการพัฒนาคุณภาพในการผลิตอาโวคาโด โดยรักษาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ตามที่โครงการหลวงกำหนด การพัฒนาคุณภาพอาโวคาโดให้ตรงกับความต้องการของตลาด และลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ควรมีการส่งเสริมการปลูกอาโวคาโดให้ได้คุณภาพ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ เพื่อลดการนำเข้าอาโวคาโด จากต่างประเทศ และนอกจากนี้ พันธุ์อาโวคาโดที่โครงการหลวงนำมาส่งเสริมใหม่จะต้องให้ ปริมาณผลผลิตมากขึ้น คุณภาพต้องไม่ด้อยกว่าพันธุ์ที่มีอยู่เดิม และให้ผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วง ที่มีปริมาณอาโวคาโดน้อย และควรมีการบริหารจัดการแปลงเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการผลิต และการพัฒนาทักษะ แรงงานให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการดูแลอาโวคาโดและการเก็บเกี่ยวผลผลิตอาโวคาโดให้ได้ คุณภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาด การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากอาโวคาโดให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อรองรับผลผลิตที่ไม่ผ่านมาตรฐาน และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แก่ผู้บริโภค

